

**КЗВО «ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
(код і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма Педагогіка вищої школи

**КЗВО «ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
(код і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма Педагогіка вищої школи

УДК 378.091.3(073)

Куз 89

Розробник: **Кузнєцова Н.В.**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту

Протокол № 1 від “30” серпня 2021 р.

Куз 89 Кузнєцова Н. В.

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» : для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Педагогіка вищої школи». КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради». Одеса : Вид-во ТОВ «Лерадрук», 2021. 31 с.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів – 4. годин – 120 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>011 Освітні, педагогічні науки</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: <u>Другий (магістерський)</u>	Обов'язкова / за вибором студента	
		Рік підготовки:	
		-	1-й
		Семестр	
		-	2-й
		Лекції	
			6 год.
		Практичні, семінарські	
			6 год.
		Самостійна робота	
			108 год.
		Форма підсумкового контролю: іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» є систематизація і поглиблення знань з теоретичних питань змісту і структури освітнього процесу у вищій школі, формування компетентності майбутніх фахівців у галузі розробки та використання сучасних технологій, методів і форм викладання та навчання.

Завдання дисципліни:

- систематизувати і поглибити знання з питань організації освітнього процесу у вищій школі;
- розкрити теоретичні основи методики викладання у вищій школі;
- сформувати знання про науково-методичне забезпечення змісту освіти у вищій школі;
- поглибити знання про сучасні освітні технології, сформувати вміння доцільного їх використання;
- розкрити можливості сучасних методів і засобів викладання і навчання у закладах вищої освіти, електронних включно;
- ознайомити з основними вимогами щодо організації самостійної роботи і практичної підготовки здобувачів вищої освіти;
- розкрити вимоги щодо контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) **Інтегральна компетентність (ІК)**: Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

б) **Загальні компетентності**:

ЗК3.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7.Здатність до міжособистісної взаємодії.

в) **Спеціальні** (фахові, предметні) компетентності:

СК1.Здатність проєктувати і досліджувати освітні системи.

СК2.Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері вищої освіти й педагогіки.

СК3.Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК5.Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проєкти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу вищої освіти.

СК8.Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК10.Здатність розробляти та оновлювати програми навчальних дисциплін, готувати навчальні і методичні матеріали.

СК11.Здатність викладати, консультувати студентів з предмета навчальної дисципліни відповідно до їхніх індивідуальних освітніх потреб.

Кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна (ПР):

ПР2.Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

ПР3.Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комуніка-

цію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

ПР4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

ПР5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

ПР7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

ПР8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати:

- сутність і структуру освітнього процесу у вищій школі, його зміст, форми, методи і засоби;
- документи, що визначають зміст освіти у вищій школі;
- форми організації освітнього процесу у вищій школі;
- види навчальних занять, основи методики їх проведення.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- аналізувати навчально-методичні комплекси дисциплін;
- розробляти робочі програми для педагогічних дисциплін;
- розробляти плани-конспекти лекцій, практичних, семінарських занять для здобувачів вищої освіти;
- скласти портфоліо для навчальних тем дисциплін педагогічного циклу.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи методики викладання у вищій школі

Тема 1. Методика викладання у вищій школі як педагогічна дисципліна. Освітній процес у вищій школі

Предмет і завдання навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі». Місце Методики викладання у вищій школі серед інших педагогічних галузей. Дидактика вищої школи як методологічна основа Методики викладання у вищій школі. Міждисциплінарні зв'язки Методики викладання у вищій школі. Методики викладання фахових дисциплін у вищій школі. Педагогічні науки і педагогічні дисципліни.

Освітній процес у вищій школі: сутність, підходи до визначення його структури, функції. Принципи організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Науково-методичне забезпечення організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, його зміст і функції.

Тема 2. Науково-методичне забезпечення змісту освіти у вищій школі

Документи, що визначають зміст освіти у вищій школі. Стандарти вищої освіти. Проблеми розроблення і затвердження Стандартів вищої освіти в Україні. Освітня програма як ключовий документ підготовки здобувачів вищої освіти зі спеціальності. Освітньо-професійні, освітньо-наукові, освітньо-творчі програми.

Навчальний план спеціальності. Робочий навчальний план. Їх затвердження в умовах автономії закладів вищої освіти.

Навчально-методичний комплекс дисципліни. Матеріали щодо планування освітнього процесу. Навчальна програма і робоча програма навчальної дисципліни. Силабус. Теми і плани лекцій; теми і плани практичних занять; теми і плани семінарських занять; теми лабораторних робіт та завдання; завдання для самостійної роботи; засоби поточного контролю результатів навчання; питання до підсумкового контролю (іспиту/заліку); тематика курсових та кваліфікаційних робіт.

Матеріали методичного забезпечення вивчення навчальної дисципліни. Підручники, навчальні посібники, тексти лекцій; інструктивно-методичні матеріали до практичних занять; інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять; інструктивно-методичні матеріали до лабораторних занять; інструктивно-методичні матеріали до самостійної роботи; інструктивно-методичні матеріали до роботи з тестами; інструктивно-методичні матеріали до практичних занять; інструктивно-методичні матеріали з підготовки до іспитів; інструктивно-методичні матеріали до виконання та захисту курсових та кваліфікаційних робіт.

Змістовий модуль II. Форми і методи викладання у вищій школі

Тема 3. Методи і технології навчання у вищій школі

Сутність методів навчання. Проблема класифікації методів навчання. Специфіка методів навчання в освітньому процесі вищої школи. Дидактичні вимоги і алгоритм вибору методів навчання.

Освітні технології у вищій школі. Характеристика педагогічних технологій.

Технології навчання у сучасній вищій школі. Інформаційно-комунікаційні технології. Технології дистанційного навчання. Інтерактивні технології навчання. Проектні технології. Технологія розвитку критичного мислення. Технологія «Портфоліо». Дидактичні вимоги щодо застосування освітніх технологій з урахуванням специфіки спеціальностей і рівнів вищої освіти.

Електронні засоби навчання, методичні аспекти їх застосування.

Тема 4. Форми організації освітнього процесу у вищій школі. Види навчальних занять

Форми організації освітнього процесу у вищій школі. Навчальні заняття. Самостійна робота. Практична підготовка. Контрольні заходи.

Види навчальних занять. Функції, типи, структура лекцій. Вступна, класична, підсумкова, настановна, оглядова лекції. Проблемні лекції, специфіка їх підготовки і проведення. Дидактичні вимоги щодо підготовки і проведення лекцій-бесід, лекцій-дискусій, лекцій-консульта-

цій, лекцій-візуалізацій. Методичні аспекти підготовки та ефективного проведення лекцій. Лекторська майстерність викладача. Оцінка якості лекції.

Практичні, семінарські, лабораторні, індивідуальні заняття. Класифікація семінарів залежно від складності, об'єму матеріалу і вимог; залежно від мети; за формою проведення. Функції семінару. Структура семінару. Методика підготовки і проведення семінарських занять. Критерії оцінки якості семінару.

Основні типи та методика проведення практичних і лабораторних занять. Структура практичних занять. Підготовка до їх проведення. План-конспект практичного заняття. Критерії оцінки якості практичного заняття.

Типи індивідуальних занять, методика підготовки до них.

Дидактичні вимоги до проведення консультацій зі здобувачами вищої освіти.

Тема 5. Самостійна робота як форма організації освітнього процесу у вищій школі

Місце і питома вага самостійної роботи у структурі освітнього процесу згідно чинних законодавчих і нормативних документів (Закон України «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (для здобувачів вищої освіти)).

Завдання самостійної роботи здобувачів вищої освіти у контексті компетентнісного підходу. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Самостійна робота в аудиторних і позааудиторних умовах. Класичні і нові джерела та інформаційні ресурси для самостійної роботи

студентів. Взаємозв'язок аудиторної та самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Керівництво самостійною роботою студентів. Психологічні питання організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти .

Індивідуальна робота студентів. Підготовка рефератів, курсових, кваліфікаційних (бакалаврських, магістерських) робіт. Запобігання плагіату у роботах здобувачів вищої освіти.

Тема 6. Практична підготовка як форма організації освітнього процесу у вищій школі

Компетентнісний підхід як методологічна основа практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Види практик. Навчальна (ознайомлювальна) практика та її завдання. Виробнича (педагогічна, асистентська (педагогічна у ЗВО), економічна, юридична, організаційно-управлінська, обліково-аналітична та інші) практика та її завдання. Переддипломна/науково-дослідна практика та її завдання. Наскрізні програми практик. Робочі програми практик. Інструктивно-методичні матеріали до організації і проведення практики.

Тема 7. Контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти

Функції та принципи педагогічного контролю. Результати навчання у контексті компетентнісного підходу. Види, форми і методи контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Оцінювання результатів успішності згідно «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти у Комунальному за-

кладі вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради».

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Денна форма				Заочна форма				
	Кількість годин					Кількість годин			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі			
л		л/с	ср	л		л/с	ср		
1	2	3	4	5					
Змістовий модуль I. Теоретичні основи методики викладання у вищій школі									
Тема 1. Методика викладання у вищій школі як педагогічна дисципліна. Освітній процес у вищій школі					17	1	2	14	
Тема 2. Науково-методичне забезпечення змісту освіти у вищій школі					17	1		16	
Разом за змістовим модулем 1					34	2	2	30	
Змістовий модуль II. Форми і методи викладання у вищій школі									
Тема 3. Методи і технології навчання у вищій школі					18	1	2	15	
Тема 4. Форми організації освітнього процесу у вищій школі. Види навчальних занять					18	1	1	16	
Тема 5. Самостійна робота як форма організації освітнього процесу у вищій школі					17	1	1	15	
Тема 6. Практична підготовка як форма організації освітнього процесу у вищій школі					16			16	
Тема 7. Контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти					17	1		16	

Разом за змістовим модулем 2					86	4	4	78
Усього годин					120	6	6	108

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методика викладання у вищій школі як педагогічна дисципліна. Освітній процес у вищій школі	2
2	Методи і технології навчання у вищій школі	2
3	Форми організації освітнього процесу у вищій школі. Види навчальних занять. Самостійна робота як форма організації освітнього процесу у вищій школі	2
	Разом	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми. Види завдань	Кількість годин
1	<i>Тема 1. Методика викладання у вищій школі як педагогічна дисципліна. Освітній процес у вищій школі</i> 1. Скласти словник термінів за темою у вигляді таблиці. 2. Порівняти підходи до визначення понять «Методика викладання у вищій школі» і «Дидактика вищої школи». 3. Підготувати мультимедійну презентацію (10-15 слайдів) на тему: «Освітній процес у вищій школі»	14

2	<p><i>Тема 2. Науково-методичне забезпечення змісту освіти у вищій школі</i></p> <p>1. Скласти перелік нормативних документів, що визначають зміст вищої освіти в Україні.</p> <p>2. Розробити робочу програму навчальної дисципліни за навчальною програмою</p>	16
3	<p><i>Тема 3. Методи і технології навчання у вищій школі</i></p> <p>1. Підготувати до обґрунтування і презентації одну інтерактивну технологію до однієї з тем з курсу Педагогіка.</p> <p>2. Підготувати до обґрунтування і презентації одну інформаційно-комунікаційну технологію до однієї з тем з курсу Педагогіка.</p> <p>3. Прослухати вебінар Ольги Бершадської «Збалансувати навантаження під час дистанційного навчання: місія здійснення». Режим доступу: https://youtu.be/ATqB9WbDtxw</p> <p>Сформулювати 10 правил дистанційного навчання.</p>	15
4	<p><i>Тема 4. Форми організації освітнього процесу у вищій школі. Види навчальних занять</i></p> <p>1. Познайомитися з формою плану-конспекту лекції. Розробити план-конспект лекції до вибраної для методичної розробки теми з курсу Педагогіка.</p> <p>2. Познайомитися з формою плану-конспекту практичного/семінарського заняття. Розробити план-конспект практичного/семінарського заняття до вибраної для методичної розробки теми з курсу Педагогіки.</p>	16
5	<p><i>Тема 5. Самостійна робота як форма організації освітнього процесу у вищій школі</i></p> <p>1. Скласти словник термінів за темою у вигляді таблиці.</p> <p>2. Розробити 3 варіанти завдань з різним ступенем складності для самостійної роботи з курсу Педагогіка.</p>	15

6	<p><i>Тема 6. Практична підготовка як форма організації освітнього процесу у вищій школі.</i></p> <p>1. Розробити схему теми за одним із підручників.</p> <p>2. Порівняти завдання асистентської (педагогічної у ЗВО) і науково-дослідної практики здобувачів вищої освіти.</p>	16
7	<p><i>Тема 7. Контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти</i></p> <p>1. Скласти схему видів контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Додати визначення термінів з правильним оформленням посилань.</p> <p>2. Запропонувати види завдань для поточного контролю результатів навчання студентів з теми: «Методи навчання» (навчальна дисципліна «Педагогіка»).</p>	16
	Разом	108

7. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: розповідь, лекція, пояснення, бесіда, дискусія.

- наочні методи: презентація, ілюстрація, візуалізація, демонстрація.

- методи формування практичних умінь: виконання практичних завдань, розробка робочої програми навчальної дисципліни, планів-конспектів лекцій, практичних занять, презентацій до них, підбір і розробка сучасних освітніх технологій, проведення і аналіз фрагментів занять, метод проєктів.

- методи сучасних технологій навчання: інтерактивних, інформаційно-комунікаційних, технології розвитку критичного мислення.
- самостійна робота: узагальнення, аналогія, аналіз, синтез, інтегрування, проєктування, моделювання.

8. Методи контролю

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи поточного і періодичного контролю результатів навчання студентів: тестування, усне опитування, письмові роботи, самооцінювання, експертне оцінювання, взаємоконтроль (взаємооцінювання), рецензування.

Підсумковий контроль відбувається у формі іспиту. Третє питання у білетах - захист портфоліо (робоча програма навчальної дисципліни, план-конспект лекції з презентацією, план-конспект практичного заняття з комплектом дидактичних матеріалів, інтерактивною технологією).

9. Питання для підсумкового контролю

1. Предмет і завдання навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі».
2. Місце Методики викладання у вищій школі серед інших педагогічних галузей.
3. Дидактика вищої школи як методологічна основа Методики викладання у вищій школі.
4. Міждисциплінарні зв'язки Методики викладання у вищій школі. Методики викладання фахових дисциплін у вищій школі.
5. Педагогічні науки і педагогічні дисципліни.

6. Освітній процес у вищій школі: сутність, підходи до визначення його структури, функції.

7. Принципи організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

8. Науково-методичне забезпечення організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, його зміст і функції.

9. Науково-методичне забезпечення змісту освіти у вищій школі. Документи, що визначають зміст освіти у вищій школі.

10. Стандарти вищої освіти. Проблеми розроблення і затвердження Стандартів вищої освіти в Україні.

11. Освітня програма як ключовий документ підготовки здобувачів вищої освіти зі спеціальності. Освітньо-професійні, освітньо-наукові, освітньо-творчі програми.

12. Навчальний план спеціальності. Робочий навчальний план. Їх затвердження в умовах автономії закладів вищої освіти.

13. Навчально-методичний комплекс дисципліни. Матеріали щодо планування освітнього процесу.

14. Навчальна програма і робоча програма навчальної дисципліни.

15. Матеріали методичного забезпечення вивчення навчальної дисципліни. Підручники, навчальні посібники, тексти лекцій.

16. Інструктивно-методичні матеріали до всіх видів занять зі здобувачами вищої освіти.

17. Специфіка методів навчання в освітньому процесі вищої школи.

18. Дидактичні вимоги і алгоритм вибору методів навчання здобувачів вищої освіти.

19. Освітні технології у вищій школі.
20. Інформаційно-комунікаційні технології.
21. Технології дистанційного навчання.
22. Інтерактивні технології навчання здобувачів вищої освіти.
23. Технологія розвитку критичного мислення.
24. Методичні аспекти використання проєктних технологій.
25. Технологія «Портфоліо»: характеристика, переваги її використання.
26. Дидактичні вимоги щодо застосування освітніх технологій з урахуванням специфіки спеціальностей і рівнів вищої освіти.
27. Електронні засоби навчання, методичні аспекти їх застосування.
28. Форми організації освітнього процесу у вищій школі.
29. Види навчальних занять у закладах вищої освіти.
30. Функції, типи, структура лекцій.
31. Методичні аспекти підготовки та ефективного проведення лекцій.
32. Лекторська майстерність викладача.
33. Практичні, семінарські, лабораторні, індивідуальні заняття.
34. Основні типи та методика проведення практичних і лабораторних занять.
35. Методика підготовки і проведення семінарських занять.
36. Типи індивідуальних занять, методика підготовки до них.
37. Дидактичні вимоги до проведення консультацій зі здобувачами вищої освіти.

38. Місце і питома вага самостійної роботи у структурі освітнього процесу закладів вищої освіти.
39. Завдання самостійної роботи здобувачів вищої освіти у контексті компетентнісного підходу.
40. Організація самостійної роботи студентів.
41. Індивідуальна робота студентів.
42. Підготовка рефератів, курсових, кваліфікаційних (бакалаврських, магістерських) робіт. Запобігання плагіату у роботах здобувачів вищої освіти.
43. Компетентнісний підхід як методологічна основа практичної підготовки здобувачів вищої освіти.
44. Види практик у закладах вищої освіти, їх завдання і особливості організації.
45. Наскрізні програми практик. Робочі програми практик. Інструктивно-методичні матеріали до організації і проведення практики.
46. Функції та принципи педагогічного контролю.
47. Результати навчання у контексті компетентнісного підходу.
48. Методи, форми і види контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.
49. Оцінювання результатів успішності здобувачів вищої освіти.
50. Портфоліо викладача закладу вищої освіти.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Студент	
Відмінно	90-100	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; рецензує відповіді інших студентів, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	75-89	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає несуттєві неточності	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання

Задовільно	60-74	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільно з можливістю повторного складання	35-59	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно; безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані вміння та навички:
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0-34	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, погребує постійної допомоги викладача

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та/або періодичний контроль							Підсумковий контроль		Сума балів	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2					Захист портфоліо	Теоретичні питання		
T1	T2	T3		T4, T5		T6	T7	10	10	100
С.р.	С.р.	Т	С.р.	Тестув.	С.р.	С.р.	С.р.			
10	10	5	10	10	15	10	10			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
67 – 74	D	задовільно	
60 – 66	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Мультимедійні презентації до лекцій.
2. Таблиці, схеми.
3. Дидактичний матеріал для практичних занять.
4. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи.

13. Рекомендована література

Основна література

Законодавчі і нормативні документи

1. Закон України «Про освіту»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України « Про вищу освіту»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
4. Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти: Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 660-р.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660-2018-p>
5. Концепція розвитку педагогічної освіти: Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 16 липня 2018 р. № 776. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
6. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». – Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>
7. Наказ МОН України від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>

8. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25 червня 2013 р. № 344 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>

9. Постанова Кабінету міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій».

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>

10. Постанова КМ України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» <https://www.kmu.gov.ua/npras/248149695>

11. Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти у Комунальному закладі вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» - https://static.klasnaocinka.com.ua/uploads/editor/9324/732394/sitepage_18/files/pol_pro_kontrol_rezult_navch.pdf

12. Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (для здобувачів вищої освіти) - https://static.klasnaocinka.com.ua/uploads/editor/9324/732394/sitepage_18/files/pol_pro_orhan_osvitn_prot_s_zi_zmin.pdf

13. Про затвердження стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства (Мінекономіки) від 23.03.2021 № 610. - https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20hrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf

Підручники та навчальні посібники

1. Білан Л.Л. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Ніжин: ПП Лисенко, 2010. 399 с.
2. Біляковська О.О. Дидактика вищої школи: навч. посібн. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 360 с.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
4. Грицюк Л.К., Лякішева А.В. Методика викладання соціально-педагогічних дисциплін : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 328 с.
5. Грицюк Л., Лякішева А. Методика викладання навчальних дисциплін соціально-педагогічного напрямку студентам ВНЗ: навч.-метод. посіб. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 504 с.
6. Дроздова І.П. Навчальний посібник із курсу «Методика викладання, педагогіка та психологія вищої освіти». Харків : ХНАМГ, 2008. 142 с.
7. Інтерактивні технології навчання : теорія, практика, досвід : метод. посіб. авт.-уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ: АПН, 2002. 136 с.
8. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
9. Капська А.Й. Методика викладання дисциплін соціально-педагогічного циклу : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 140 с.

10. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / О.В. Малихін, І.Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва. Кривий Ріг : КДПУ, 2010. 270 с.

11. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.

12. Освітні технології : навч.-метод. посібн. за заг. ред. О. М. Пехоти. Київ: А.С.К., 2001. 256 с.

13. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: підручник. Київ: Каравела, 2011. 360 с.

14. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: практикум: навч. посібн. Київ: Каравела, 2008. 335 с.

15. Сисоева С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навч.-метод. посібн. НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. Київ: ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.

16. Шляхтун П.П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] Київ: Академія, 2011. 224 с.

Додаткова література

1. Анненкова І. П., Кузнєцова Н. В., Нагорна Н.В. Кваліметрична модель економічної компетентності майбутніх фахівців неекономічних спеціальностей. Всеукраїнський науково-практичний журнал *«Директор школи, ліцею, гімназії»*. Спеціальний тематичний випуск *«Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору»*. Київ : Гнозис, 2019. № 4. Кн. 2. Том II (84). С. 64-75.

2. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи : навч.-методичний посіб. для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. Київ: Кондор, 2008. 272 с.

3. Вайнола Р. Методика викладання дисциплін соціально-педагогічного циклу : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2012. 140 с.

4. Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе : контекстный подход. Москва: Высш. шк., 1991. 207 с.

5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академія, 2015. 304 с.

6. Жигірь В.І., Чернега О.А. Професійна педагогіка : навч. посіб.: [для студ. ВНЗ. Київ : Кондор, 2012. 338 с.

7. Козлова Г.М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2014. 200 с.

8. Кузнєцов В.О., Кузнєцова Н.В., Ткаченко Ф.П. Внесок учених Одеського університету в становлення методики викладання біології: Л.С. Ценковський та Д.К. Третьяков. Збірник матеріалів II всеукр. наук.-метод. Інтернет-конференції *«Проблеми і перспективи розвитку природничих наук у контексті модернізації середньої та вищої школи»* / За ред. В. В. Заморова, С. П. Гвозд'їй, М. В. Ткаченко. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. С. 5-10.

9. Кузнєцова Н.В., Браславська О.С., Ружицька О.М. Методичні рекомендації з розробки та оформлення робочих програм практик. Одеса : ОНУ, 2016. 20 с.

10. Кузнєцова Н.В. Інструктивно - методичні матеріали щодо проходження педагогічної практики студентів 4 курсу філологічного факультету. Психолого-педагогічний модуль. Одеса: Фенікс, 2015. 98 с.

11. Кузнєцова Н.В. Про розвиток усної комунікативної компетентності майбутніх педагогів в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Філологія і освітній процес: XXI століття : мат-ли між-нар. наук.- практ. конф. Одеса, 2010. С. 188–190.

12. Кузнєцова Н.В., Ружицька О.М. Питання науково-педагогічної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в умовах реформування системи освіти України. KELM. Knowledge. Education. Law. Management. 2018. № 3 (23). wrzesien. С. 101-110 (Index Copernicus, Worldcat, Central and Eastern European Online Library, Research Bible).

13. Кучерявий О.Г. Модульно-розвивальне навчання у вищій школі : аспекти проектування. Донецьк : ДонНУ, 2006. 304 с.

14. Методичні рекомендації щодо проведення іспитів та заліків, захисту курсових робіт (проектів) за дистанційною формою в умовах карантину в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова / розробник Н.В. Кузнєцова. Одеса: ОНУ, 2020. <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/met-rec-karantin.pdf>.

15. Освітологія: фахова підготовка: навч.-метод. посіб. За ред. В.О. Огнев'юка. Київ: ВП «Едельвейс», 2014. 624 с.

16. Основи педагогічних вимірювань: навч.-метод. посіб. / І.П. Анненкова, Н.В. Кузнєцова, Л.А. Раскола. Одеса. Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова. 2021. 210 с.

17. Ситуационный анализ, или Анатомия кейс-метода / Под ред. Ю. П. Сурмина. Київ: Центр інновацій та розвитку, 2002. 286 с.

18. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах : навч. посіб. Київ : Вища шк., 2004. 208 с.

19. Kuznetsova N. How the Concept of Lifelong Education Developed in Teacher Training and Eastern Slavic Pedagogical Thought. *Lifelong Learning : Continuous Education for Sustainable Development*: proc. Of Int. coop. / arr. N.A. Lobanov; sci. ed. N.A. Lobanov, V.N. Skvortsov; LSU n.a. A.S. Pushkin, 2011. Vol. 9. P. 132-135.

20. Kuznetsova N. Teachers' self-education in the context of life-long education concept. *Lifelong Learning : Continuous Education for Sustainable Development*: proc. of the 10th Anniversary int. coop. / arr. N.A. Lobanov; sci. ed. N.A. Lobanov, V.N. Skvortsov; Pushkin LSU, Res. Inst. Soc.-Econ. And Ped. Probl. of Lifelong Learn: in 2 pts.: Vol. 10. SPb.: Pushkin LSU, 2012. Pt. 1. 305–307.

14. Електронні інформаційні ресурси

1. Вища освіта. Інформаційно-аналітичний портал про вищу освіту в Україні та за кордоном [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://vnz.org.ua/>

2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://dnpb.gov.ua/ua/>

3. Інститут вищої освіти НАПН України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ihed.org.ua/>

4. Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ipood.com.ua/>

5. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>.

6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

7. Одеська національна наукова бібліотека [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://odnb.odessa.ua/>

8. Освітня платформа «Критичне мислення». Режим доступу: <https://www.criticalthinking.expert/>

9. Український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://prometheus.org.ua/>

**КЗВО «ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ
ОСВІТИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Авторська редакція
Виготовлено з готового оригінал-макету

Підписано до друку 20.09.2021 р. Папір офсетний. Формат 60×90/16.
Гарнітура «Times New Roman». Ум.-друк. арк. 14,5.
Тираж 50 прим. Зам. № 37.

Видавництво ТОВ «Лерадрук»
Свідоцтво ДК № 2645 від 11.10.2006 р.
м. Роздільна, вул. Європейська, 44.
E-mail: leradruk@gmail.com

